

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 10 OKTOBER 1965 50. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

EMULSION A/S

non-ioniske emulgatorer til levnedsmiddelindustrier og tekniske formå

FABRIK OG LABOR
PALSGAARD
JUELSMINDE

SALGSKONTOR
RAADHUSPLADSEN 16
KØBENHAVN V

BD — forkortelsen for BRØDRENE DAHL A/S — har en god klang i de mange kredse, der har tilknytning til rør-, sanitets- og centralvarmebranchen, der i dag hedder, VVS-branchen.

BD har igennem snart 100 år været førende grossistfirma i ovennævnte og beslægtede brancher, og selskabets stadige vækst med nu 19 afdelinger i Danmark, Norge og Sverige, er opnået ved godt samarbejde

med arkitekter, rådgivende og udøvende ingeniører, sanitets-, gas- og vandmestre, entreprenører, maskinmestre etc., såvel inden for bolig- og industribyggeri som ved leverancer til offentlige institutioner, skibsværfter m. m. m.

BD påtager sig ikke installationer, kun leverancer; adskillige danske og udenlandske kvalitetsprodukter er lanceret af BD som ene- eller hovedforhandler.

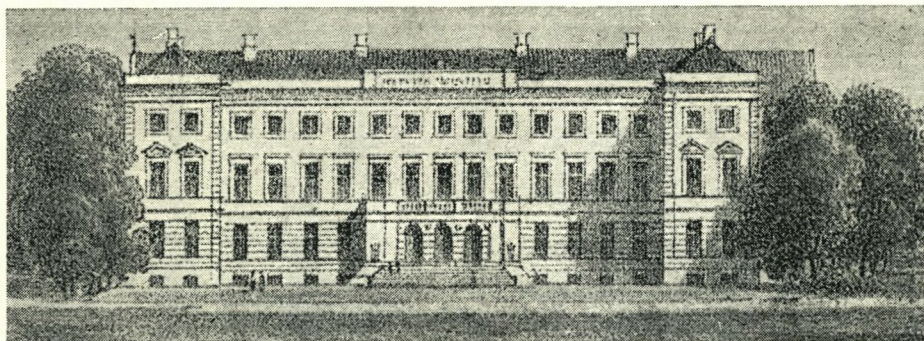
BD kan altid bruge medarbejdere, der vil og kan tage fat på de mange opgaver af forretningsmæssig karakter, som et handelsselskab i stadig vækst uvægerligt byder på, hvad enten det bliver i hovedforretningen i København eller i en af filialerne i Århus, Kolding, Odense eller Nykøbing F.

BD vil derfor også gerne høre fra dimittender fra Sorø, der er interesseret i at bruge og udvikle deres viden i vort en-gros handelsselskab.

BRØDRENE DAHL A/S

BD's adresse i København er Vesterbrogade 1, V — lige ved Rådhuspladsen og Tivoli.

BD's telefonnummer er (01 13) CE 65 85, — spørg efter personalechefen.

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORÅNER-BLÅDET

OKTOBER 1965

50. ÅRGANG

NUMMER 10

Bartholomæus Hoff

f. 25. oktober 1840 — d. 24. marts 1912

*Adjunkt i Sorø 1867,
overlærer fra 1884,
rektor fra 1894 til 1911.*

Ved begravelsen i Sorø kirke fredag den 29. marts 1912 talte pastor Krarup ved rektor Hoff's bære. Han gav en træffende karakteristik af den afdøde, bl. a. at han var et ualmindelig klart hoved, begavet med skarp forstand, og at han ejede en ejendommelig evne til at give sine bemærkninger en skarp pointe, en spids, så de ramte sikkert, hvor der var sigtet. — Han måtte med sin natur være egnet til at være lærer, en vejleder og ven for de unge. Det var ikke en vis kundskæbsmasse, han søgte at indgive dem på en ensformig måde, det var hans styrke at få de unge til selv at tænke; her kunne hans paradoxer i høj grad virke inciterende, han kunne overgive sig frit til sit kåde lune og udsende sit vids ofte ret skarpe pile, sikker på at han fandt forståelse selv hos dem, hvem de ramte. —

Vi der har oplevet Rektor Hoff har uforglemmelige minder herom. — Han hørte ikke til den type af lærere, der klassificerer eleverne og skelner mel-

lem højtbegavede — »U.G.-dreng« — og »de andre« (»barbarer« og »sports-idioter«). — Der var noget sokratisk over Hoff; som Diotima (Platon: »Symposition«) kunde han spørge: »Mener du måske også, at det, der ikke er viist, må være tåbeligt? eller har du ikke fået øjet op for, at der er noget, der ligger mellem visdom og uvidenhed? — nemlig »rigtige forestillinger«. — Hoff elskede sine drenge, hvadenten de stod til ug eller tg, når han følte, at de trods alt var i besiddelse af »rigtige forestillinger«. For ham var »Problembarn« et ukendt begreb. Utallige drenge har takket ham, fordi han lod dem »modne« i frihed gennem livet på skolen, men ganske vist lod dem mærke snerten af hans pisk. Således havde han et »godt«, men trods alt kærligt øje til en dreng, der var blevet oversidder i 2. G. — En sidste lørdag før jul, da han havde klassen i den sædvanlige time i oldtidskundskab, bad man ham om at lade det kedelige stof ligge og i stedet stille horoskopet for hver enkelt i klassen; han gik ind på spøgen. Da han kom til oversidderen, så han på ham med en bekymret mine og sagde: »Ja, du vil vel ikke væk herfra, så vi må jo se at finde en pensionsordning for dig.« Jubel. En anden elev i klassen tilhørte en gammel dansk adelsfamilie og havde tillagt sig en galant optræden og en væremåde, som i enhver henseende måtte have kunnet tilfredsstille hans ahner. Til ham sagde Hoff: »Du skal vel være tjener med dit belevne væsen«. Jo! Hoff kunne pille os ned.

En af skolens fineste begavelser — han blev senere en berømt professor —

tog studentereksamen med udmærkelse. Den dag han havde fået »huen«, passerede han Hoff lidt på afstand, svingede huen og råbte: »Jeg fik udmærkelse, hr. rektor«. — »Nåh« svarede Hoff, »så går du vel også i hundene«. Da oversidderen endelig havde slidt sig igennem studentereksamen, stod Hoff på stengangen, da han kom ud fra eksaminationen i det sidste fag. »Hvordan gik det?« spurgte Hoff, »fint,« svarede han, hvorpå Hoff omfavnede ham og sagde: »Min kære dreng, hvor det glæder mig« — lang pause — »at jeg nu endelig slipper af med dig.«

Da overlærer *Thaarup* var død den 5. december 1905, kundgjorde Hoff ved morgenlovsangen: »På grund af overlærer Thaarups begravelse i morgen kl. 2 (14) bortfalder første eftermiddagstime«. Da hørtes et sted ude i en af rækkerne et højt »Ah!« — pause — stilhed, hvorpå Hoff hævede røsten og sagde i et vist patetisk tonefald: »Jeg skal drage omsorg for, at der i mit testamente bliver indføjet en bestemmelse om, at min begravelse skal foregå kl. 1 (13).«

En elev i III G. havde i sommerferien været ude for en ulykke under en sejlads med en lystkutter, der var kænret, men han havde reddet sig i land ved at svømme; Hoffs bemærkning, da han havde hørt beretningen, var: »Den drukner ej, som hænges skal.«

Der er historien om katten, der med sin mjaven og hylene spolerede rektors og hele gymnasiets nattesøvn. — Hoff udlovede en belønning på 2 kr. til den, der bragte ham katten død eller levende. En III-G-er fangede katten og

bragte den til rektor, der lagde 2 kr. på bordet og sagde: »Vil du så aflive dyret og kaste det i skraldebøtten ude i gården«. — En anden III-G-er gik og ærgrede sig over, at det ikke blev ham, der fangede katten, men han fik en god idé. Han samlede katten op af skraldebøtten, rensede den, ordnede dens pels og gik ind til rektor med den. Hoff betragtede dyret og drengen skiftevis i stilhed nogle sekunder og spurgte: »Har du selv fanget den?« — »Ja!« — lød svaret, hvorpå Hoff lagde 2 kr. på bordet og sagde: »Vil du så kaste dyret i skraldebøtten, og vil du sige til dine kammerater, at jeg ikke vil se den kat oftere.«

Nemesis kunne dog ramme Hoff. — Skønt han ikke kunne døje de såkaldte exacte videnskaber som f. eks. fysik, var det jo hans pligt en gang imellem at inspicere undervisningen, og således indfandt han sig i en time hos »Møk« (overlærer Matthiessen), der netop underviste i frembringelse af elektrisk strøm på den store elektricermaskine, som lige skulle til at blive demonstreret. Hoff stillede sig tæt ved maskinen, hvorpå Møk kundgjorde: »Denne maskine frembringer en så kraftig strøm, at den kan dræbe en okse — pas på, hr. rektor —«. Hoff skar en grimasse og flyttede sig.

Hoffs speciale var nordisk sprog og litteratur, endog i den grad, at han ikke kunne udstå tysk og undgik alle germanismer. Han brugte således udtrykket »Underskrevne« og ikke »Undertegnede« der var en germanisme. Det er jo kendt, at han altid kaldte Steincke »lille Sten«. Alt skulle fordanskes, cyk-

ling blev til hjulridning, og prøvede vi at drille ham med, at »gås« jo simpelt hen var en fordanskning af det tyske »Gans«, blev han ophidset og forklarede os stupide og uvidende barbarer, at ordet stammede fra det græske »KÆN«, der via det latinske ANSER (samme sprogstamme, ikkesandt) bliver til GANSER, hvorfra overgang til GANS og GÅS jo var ganske naturlig.

Hoffs tilnavn havde fra tidernes morgen været »gåsen«, efter sigende, fordi hans gang var lidt vraltende.

Vi havde ham om lørdagen i første eftermiddagstime. En lørdag havde vi fået gåsesteg til middag og var rigtig godt forædte.

Han begyndte timen med, stående foran tavlen med lukkede øjne at deklamere:

På Læsø skal I finde
hans muslingstol at stå,
Ran er den herres kvinde
(udtalt: Quinde)
hans datter bølgen blå...

»Er det ikke vidunderligt skønt —?«
»Hvem har skrevet det —?« Ikke en eneste i hele klassen reagerede, hvorpå han slog øjnene op og stirrede ind i disse 18 udslukte fjæs. »Øv — I sløve, forædte kadavere, hvad har I fået at spise til middag?« Klassens kvikke hoved svarede: »Vi fik vores hofret«. Hoff skar en grimasse og gik på kathereret.

Han forlangte, at man skulle kende ordenes rette betydning. Således fortalte han, at en mor havde aflagt ham et besøg for at få at vide, hvordan det gik »hendes lille Peter« i skolen. Hun var begyndt med at udbryde: »Hvor er der dejligt lunt i Rektors stue«. — »Ja«;

svarede han »det plejer ikke at blæse i mine stuer« — lunt betyder nemlig vindstille.

En lørdag kom vi lidt for sent til rektors time og undskyldte os med, at vi havde været til instruktion hos adjunkt Müller. — »Der findes ingen adjunkt Müller her på skolen«, sagde han. »Joh — gymnastiklæreren hedder da ...« »Nej«, afbrød Hoff, »vi har en adjunkt Møller, og han underviser i gymnastik, hvorpå han gik hen til tavlen og skrev »Mylr« — »det er det eneste danske ord, der udtales således, og det betyder jo noget andet«.

Ordet »sport« kendte Hoff ikke, en sportsplads kaldte han »legeplads«; den eneste »leg« han accepterede var cricket.

En lørdag eftermiddag, ved timens begyndelse, da Hoff kom ind i klassen, standsede han ved tavlen og skrev med store bogstaver RØV. Da han derpå vendte sig om imod os og så nogle smile, andre grine, een fægte med armene og falde under bordet, bemærkede han stilfærdigt: »Det er underligt, at dette gode, ægte danske ord har fået en ilde klang, eftersom det dog er afledt af det oldislandske RAUF, der betyder hul, og som er udledt af verbet RJÚFA, at bryde, rive hul i.«

Man kunne blive længe ved. Emnet rektor Hoff er udtømmeligt; alene de situationer, der forekom som følge af de mere eller mindre urolige gymnasia-ster, der boede oven over rektor, kunne fylde flere sider, men lad mig slutte med følgende lille tildragelse: Overfor Ingemann's Hus lå der dengang 8 retirader på række og geled, altid med dø-

rene på vid gab, også når nogen benyttede dem. — Hoff kom forbi og bemærkede en dreng, der sad for åben dør og gnaskede et æble i sig. Dertil bemærkede Hoff tørt: »Cuneus cuneum trudit« (den ene kile trykker den anden ud). Siden blev der plantet en del fyr og lærk foran denne skueplads.

Som antydet var rektor Hoff den fødte pædagog, en stor psykolog tillige, fuld af humor; betragt blot portrættet af ham og mærk det lune glimt i hans øjne. — Klimaet i skolen var godt, der herskede en eksemplarisk disciplin, der slet ikke følte som nogen tvang, men tværtimod som noget selvfølgeligt. — I lærerkollegiet herskede der det bedste forhold. Hoff kastede især sin kærlighed på drengene fra Færøerne og Grønland, vel nok ud fra følelsen af, at de i de år, de tilbragte på Akademiet, vel nok en lille drengs vanskeligste, var afskåret fra kontakt med hjemmet, ganske som Hoff selv, der som ungarl sikkert har følt savnet af et familieliv og hjemlig hygge. — I sine afskedsord ved slutningshøjtidene den 6. juli 1911 fremsatte Hoff følgende for ham så karakteristiske udtalelse: »I denne sammenhæng vil jeg sige, at jeg har nogen angst for alle fællesmanifestationer, det være fællesgaver, fællesanerkendelser o. lign. og jeg vil bede alle, som muligt ønsker at sige mig et venligt ord, om at gøre dette under fire øjne eller i et brev, ligesom jeg selvfølgelig, hvis nogen mener, jeg har taget hans okse eller asen, beder om, at han privat vil gå i rette med mig derfor«.

Der er ikke tvivl om, at han har

modtaget en strøm af breve med venlige ord. Når vi der har oplevet ham engang er borte, vil myten om rektor Hoff, denne herlige mand, leve videre.

R. E. Brincker.

Litteratur i Soranerbladet om rektor Hoff

Aage Dahl: En lille Snes Aar efter (3 Stokke: Jähnigens, Wieses og Hoff's), 10. årg., s. 67, jfr. s. 76.

Gordon Norrie: Da B. H. fik Prygt og blev arresteret. Med 1 Portræt, 20. årg., s. 68. Jfr. også 48. årg., s. 72.

V. Sorgentrey Hansen: En Oplevelse (Uretmæssig Straf exekv. af Rektor H. — og hans Bod), 21. årg., s. 45.

H. G. Olrik: Bartholomæus Hoff. 1840 — 25. oktober — 1940. Med to Portrætter, 25. årg., s. 65.

Hundredeårsdagen for Rektor Hoff's Fødsel. Med 1 billede, 25. årg., s. 87.

Poul Schjærff: Rektor B. Hoff, 26. årg., s. 4.

Poul Lorenzen: Rektor Hoff og Rogert Møller. En lille sandfærdig Historie dem begge til Ære, 38. årg., s. 4.

Fredrik Nygaard: Rektor Hoff som Genfærd, 40. årg., s. 6.

Poul Schjærff: Rektor B. Hoff. I halvhundredåret efter hans død, 47. årg., s. 23.

Poul Lorenzen: Lidt om Bartholomæus Hoff fra før han blev lærer i Sorø, 50. årg., s. 4.

— Desuden er rektor Hoff ofte omtalt i de mange erindringer af gamle soranere, der findes rundt om i bladet.

Soranerfrokosten

TORS DAG DEN 7. OKTOBER 1965

En god snes kammerater havde indfundet sig og tog glade plads om det med Phønixflag, efterårsblomster og lys prydede bord.

Kann Rasmussen bød med stor glæde velkommen og var særlig opløftet over at se enkelte, som han ikke tidligere havde bemærket her (bl. a. dr. phil. Johs. Troelsen (s. '31), den celebre grøn-

lands- og brasilmforsker, og civilingeniør Jørgen Howitz (s. '42), der nu efter flere års alvorlig sygdom atter er aktiv). Skolen fik et kraftigt leve. Som sædvanlig Hauch-Hebo — med høje toner fra klaveret, som kun få kunne følge.

Formanden meddelte, at Samfundet havde sendt en blomsterhilsen til Johs. Brøndsted (75 år den 5. oktober) og fremhævede yderligere den trofaste og ivrigt mødende Chr. Grüner, der den 11. oktober blev 75, og hvis slægt har præsteret mange gamle soranere. Han fik et leve.

Chr. Grüner blev glad overrasket over denne hyldest, takkede, talte om frokosternes store berettigelse, ønskede flere yngre med, betonedede sammenholdet og karakteriserede sig som forbryderisk optimist. Svend Clausen hilste fra arkitekt Dan Fink (s. '27), der under sit ophold »in God's Own Country« havde opdaget Hans Nicolai, den årlige giver af »kage på fod«. Fink ønskede at stifte en tradition, så soranere, der kom til U.S.A., fulgte H.N.s eksempel, hvorfor også han i dag skænkede den samme milde gave (jubel)! Clausens hold havde haft 40 års jubilæum i Sorø, særdeles vellykket, og han serverede en historie om lærer Søren Thomsen, der havde været med som gæst. Thomsen var en af de første, der kørte på motorcykel. Under en tur gennem Fyn påkørte han en hane, der mistede hovedet. Til sin forbavsel hørte han en stadig galen — hanens hoved sad på udblæsningsrøret!

Imens nød vi måltidet, der som sædvanlig indlededes med en sildemad (jeg

drømte forleden, at »Grand« havde varieret silden, men nej, det var kun en drøm).

Troelsen fremviste et billede af gamle lærere fra juni 1916, *Due* fremførte en morsom anekdote om mutter Tim og Møk, *Kann* proponerede et leve for Dan Fink, *Chr. Grüner* markerede sin jubeldag ved at servere snapsen (eller kage til de afholdne), *Niels Bonnesen* og *Kindt* diskuterede løver og tigre, og *Kindt* erklærede sarkastisk, at det var første gang, han hørte historien om hanen på dansk (det er åbenbart en vandreanekdote).

Alt var som sædvanlig harmoni og idyl — så vi glæder os til næste gang *torsdag den 4. november*, som sædvanlig, når Rådhusklokkerne slår tolv.

P. Sch.

Thorvald August Brown Jørgensen

En soraner på en udsat post.

Af Osvald Due.

(Sluttet)

Som allerede nævnt tilhørte Aug. Jørgensen det kuld af soranere, der i tiden, den alt for korte tid mellem treårskrigen og den sidste slesvigske krig, kom til at virke for danskheden ved at fremme dens livsvilje. Disse soranere havde på Sorø, navnlig gennem P. Hjort og C. F. Wegener, modtaget en påvirkning, der kom til at præge dem i deres nationale indstilling. Politisk var Aug. Jørgensen nationalliberal, og i sprogpolitikken stod han fast på

sin ældre skolefælles, Regenburgs, anskuelser. Som så mange andre af sine samtidige og kaldsfæller, der kom til her-tugdømmet Slesvig, forstod han næppe helt de strømninger, der gik gennem den sydslesvigske befolkning. Det er vel forøvrigt noget, der gennem årene siden da har gjort sig gældende hos mange, der kom fra kongeriget for at række landsmænd en hjælpende hånd. De har ikke altid forstået, at udviklingen måtte blive forskellig nord og syd for Kongeåen, og at denne udvikling kom til at sætte dybe spor. Ofte har de vel heller ikke i alle tilfælde forstået, at Danmark gennem tiderne har for-sømt Slesvig og ved en uklog politik givet tyskheden et for let spil, så at landet gik tabt. At genvinde dette land kræver tålmod, klogskab og en dyb indlevelse i forholdene, som de er, og en deraf følgende forståelse af forskel-lighedernes baggrund. Det gjaldt den-gang, og det gælder i dag. Mottoet for målbevidst arbejde i grænselandet var og er: på langt sigt! Dette forstod Jør-gensen ikke. Lidt for stærkt forenk-lede han problemet, når han skriver, at alt skal nok gå, når blot befolkning-en er klar over, at der står magt bag, og at denne magt vil blive brugt. Uden at ville det har han utvivlsomt styrket slesvig-holstenismen ved sin holdning overfor begivenhederne. Selv med det-te opført på debetsiden, må man med-give Jørgensen, at dygtig og samvittig-hedsfuld i sin embedsgering var han. Dertil kommer hans varme menneske-lighed, hans ydmyghed overfor oppa-verne og hans trofaste danskhed. I sit hjemliv, i familiens skød og mellem

venner fandt han den ro og lykke, der gav ham kraft til hverdagens ofte møjsommelige slid og kampe.

Han kunne gribe fejl, som han kunne vurdere fejl. Han var fra tysk side hadet, hvorfra dommen om smålig bureaukratisme lød. Men hans uegenlyttige virke for den by, hvis administration han havde ansvaret for, er aldrig for alvor blevet bestridt. Han var sat på en uriaspost. Det var ikke noget med tomme trusler, når hans fjender planlagde et voldeligt opgør med ham. Midt i alt dette levede han et lykkeligt familieliv, hvad hans breve til Regensburg røber, når han skriver om sin glæde ved tanken om at skulle pynte juletræ for sine drenge, og når han i et andet brev fortæller, at han ved kgl. resolution den 16. april 1860« ... under Bibehold af mit Embede som Politimester tillige er udnævnt til Borgmester.« Til denne meddelelse følger han: »Gud give mig legemlig og aandelig Kraft til at svare til den mig viste Tillid. Lige over for Opgaven er jeg ydmyg; lige overfor den jammerlige feige Bagvadskelse, der omgiver mig, er jeg frimodig og stærk. *Min Hustru skjenkede mig iforgaars en sund Datter. — Alt vel!*« Lægger man til alt det ubehagelige, ja onde, Jørgensen daglig mødte, den strøm af smædeskrifter og anonyme breve, må man medgive ham, at han besad stor sjælelig styrke.

Denne artikel skulle være skrevet i 1964, hundredåret for Aug. Jørgensens embedsafslutning i Slesvig by og mindeåret for den ulykkelige krig. Det nædes af forskellige grunde ikke. Man får

trøste sig med »bedre sent end aldrig«. Men der er al god grund til at mindes denne soraner, der var en så varm forkæmper for danskhedens ret. Hans betydning som leder af Slesvig bys styre var stor; hans virke var præget af nidkærhed, og hans lederskab blev længe husket og anerkendt af de mennesker, venner som fjender, der nød godt af det, uanset begåede fejl.

Aug. Jørgensen var en god søn af moder Sorø. Han glemte aldrig, selv i den høje alderdom, hvad Sorø havde givet ham. Han bevarede en levende kærlighed til byen ved Slien. Han var en ung mand, da man under de vanskeligste omstændigheder tiltrådte det virke, der skulle sætte sig så dybe spor. Han forblev tavs indtil sit 81. år overfor alle angreb. Først i sin høje alderdom, men med hele sin ånds kraft i behold, redegjorde han for det virke, han nok kunne være bekendt.

Sorø kan være stolt af sin gode og stærke søn. Senere generationer af soranere bevæges dybt og føler en indre glæde ved tanken om at have haft en så markant personlighed som skolefælle.

Han var en soraner på en udsat post, der under alle forhold bevarede sin rankhed.

LITTERATUR

Axel Linvald: Stemninger og tilstande i Sønderjylland ved krigens udbrud 1864. Særtryk af »Danske Magazin« 6. R. III.

Asta Heiberg: Erinnerung en aus meinem Leben.

Th. Sørensen: Nogle erindringer om stiftamtmand dr. phil. T. A. J. Regensburg. Udvidet særtryk af Århus stifts årbøger.

Holger Hjelholt: Den danske sprogordning og det danske sprogstyre i Slesvig mellem krigene (1850–1864).

Sønderjyske årbøger 1906.

Danske Magazin 8. R. I. 1957-1961.

Sønderjyske årbøger 1. halv. 1964.

Olaf Carlsen: Soranske studier. 1928.

Illustreret Tidende. 3. bind. 1861-1862.

Soraner-Bladet 10.-11.-12. årgang.

Årsskrift for Sorø Akademis Skole. 1920-21 og 1921-22.

Soransk Tidsskrift, IV b. 1901 og V b. 1909.

Det var dengang . . .

Om nogle måneder kan denne rubrik gå over til både at bringe 25- og 50-års tilbageblik — så hvorfor ikke (som en slags overgang) dennegang lade det gælde for 40 år siden?

Som det kunne ses i sidste nr. af bladet, har der netop været afholdt en 40-årsfest i Sorø, hvor minder fra dengang blev draget frem. En af jubilarene talte bl.a. om den tids mange farverige lærer-personligheder og belyste det ved karakteristiske træk. Han sluttede med dette:

Det er måske først senere, at det jeg har kaldt det farverige ved disse og mange andre små hændelsesforløb — er gået op for os.

Kan I huske nr. 21 i »Morgen og Festsange for Sorø Skole og Opdragelsesanstalt« af 1919? Det var »Den signede Dag med Fryd vi ser . . .«, som 3. G'erne den sidste skoledag plejede at synge for fuldt drøn. Rektor syntes — forståeligt nok — at dette forekom noget malplaceret, og forklarede, at det *mente* de jo i virkeligheden slet ikke, hvorfor han foreslog en anden sang — med det resultat, at ikke een gymna-

siast sang med. Senere er det nok gået i lave igen.

Den 28. november 1925 havde Soransk Samfund indbudt os til årsfest i Nimbs store sal, hvor der var immatrikulation, gåsegilde og punchesold. Modtagelse af formanden, stabslæge Gordon Norrie, og rustale af lektor Holten.

Denne indledte med at tale om dimissionen fra Sorø som »noget nær den herligste dag« i ens liv, men så tilføjede han: Denne herlighed beror på to ting, som begge er illusioner. Den ene er troen på, at det er værre at gå i skole, end det er. Den anden er forventningen om at opnå mere af fremtiden, end denne vil honorere.

Og videre, at han ville betragte os som »ældre« herrer og »yngre« damer, der havde en lille fortid i Sorø vi kunne tale om, og hvis minde det var værd at tage med mellem den øvrige bagage ud i livet.«

Nu er vi jo i mellemtiden kommet i betænkelig nærhed af denne spøgefulde betegnelses fulde pålydende: Yngre damer og ældre herrer. Og hvis nogle efter disse 40 års forløb skulle føle svigtende kontakt med disse minder, så véd jeg et godt middel: Meld Jer ind i Soransk Samfund — og hvis I er der i forvejen, så hjælp med til at få resten derind og sørg for at få lejlighed til at deltage i et eller flere af de ikke få møder, der årligt holdes her i Sorø, i København, Odense, Aarhus eller Aalborg med flere steder.

I vil ikke fortryde det!

Et leve for det soranske kammeratskab!
E.

DIREKTE FRA BÅNDET VI

Samtale med grosserer Hans Elving.

Optaget den 21.-9-65.

Grosserer Hans Elving — du blev realist i Sorø 1890. Det var det år, da cyklerne fik luftringe, da Østergade fik asfalt, og da I. C. Christensen kom ind i Folketinget!

— Ja, det kan jeg nu ikke huske. Det, at cyklerne fik luftringe, var uden betydning for mig, da jeg først en del år senere fik cykel.

— Var der i øvrigt nogen på Sorø, der cyklede i din tid?

— Der var tre af de høje »væltepetere«. Hvem de tilhørte, ved jeg dårligt nok. De stod nede ved den lille trappe, og vi benyttede dem allesammen, som vi havde lyst til... det var nærmest som leg!

— Havde du dine planer for fremtiden klar?

— Næh, slet ikke, ikke spor. Min far — der først var lærer i Stavnsholt, hvor jeg er født, flyttede til Højelse ved Køge, hvor jeg så havde mit barndomshjem — hjalp mig ikke i den retning; det havde han ikke rigtig sans for, sådan som de fleste fædre har det nu. Nå, jeg skulle så finde mig en bestilling, og jeg valgte at gå i boghandlerlære, en pæn og interessant stilling. Jeg stod i lære fire år i Ringsted, kom derpå fem til Nyborg, så til Holbæk i syv. For at komme videre tog jeg plads hos Levison jun. i Købmagergade og fik indblik i papirhandelen. Efter et års forløb fik jeg så en stilling hos Adolph

Holst i Aalborg og var der i nogle og tyve år.

— Det var i 1907, du begyndte hos Holst — året efter Christian den niendes død!

— Ja, jeg husker tydeligt den gamle konges død. Ved en sådan lejlighed skulle alle officielle kontorer bruge sort lak. Derfor skyndte jeg mig at henvende mig til vor leverandør for at bede ham sende os fem pund sort lak. Det lovede han, men der kom kun eet pund, så der var andre, der også havde fået ideen!

— Storpolitisk var det jo forholdsvis stille tider med fred og ingen fare!

— Ja, det var hyggelige tider dengang, inden den første krig... I 1928 sagde jeg min stilling op på grund af særlige forhold. Nu gik jeg i kompagni med en kollega. Vi oprettede vort eget lille firma og holdt sammen til 1938. Derefter havde jeg for egen regning udenlandske repræsentationer.

— Hvor længe holdt du ud, trods restriktionsvanskeligheder, krig o.s.v.?

— Til begyndelsen af halvtredserne.

— Og nu nyder du dit otium i det dejlige Farum, går dine ture, trods dine 92 år?

— Ja, men dog ikke så lange, som for nogle år siden.

— Må jeg svinge samtalen tilbage til Sorø? Hvem var din rektor?

— Blichert! Han var en streng mand, men til hans undskyldning tjener vel

nok, at hans forgænger, rektor Tregtder, var lidt for blid.

— Havde du selv Blichert?

— Ja, han vikarierede det sidste år i tysk for den lærer, vi ellers havde, Lunddahl, der var blevet affældig, så han havde svært ved at passe sit arbejde. Blichert tog selv skeen i hånden og kørte os igennem det sidste år. I øvrigt syntes jeg egentlig, at lærerne var flinke allesammen. Dog var der en enkelt, jeg ikke rigtig kunne lide.

— Hvem var det?

— Zoffmann...

— som vi også har haft! Han havde den meget lange pind, som han bankede os oven i hovedet med...

— ja, »den gule fra Slagelse«.

— Var der andre lærere, der gjorde indtryk på dig?

— Det har ærgret mig mange gange senere, da jeg kom til at bo i København, og da både min kone og jeg havde stor interesse for kunst — vi gik meget på museer — at jeg aldrig, mens jeg gik på Sorø, havde anet, hvilken stor kunstner Dalsgaard var.

— Det var han, men vor gode ven, dr. Thorlacius-Ussing, der med så megen omsorg tager sig af Kunstmuseet, siger dog, at Dalsgaards tid som udøvende kunstner faldt, før han kom til Sorø.

— En mand, jeg satte stor pris på, var Eugène Ibsen, fysiklæreren, som jo var en stor politiker.

— Var han en dygtig lærer i fysik?

— Han hørte ikke til de energiske. Vi havde jo den dejlige samling af fysikinstrumenter i salen ved siden af lovsangssalen, hvor der nu er lærerværel-

se. Men jeg har aldrig nogensinde været derinde, medens vi blev undervist af Ibsen. Men han var en rar lærer. Vi hyggede os, og han kunne optræde spøgefuldt. Hvis en, der normalt ikke var særlig dygtig, havde udmærket sig, kunne Ibsen finde på at tage et greb ned i bukselommen, hvor han havde sine penge løse, tage en nævefuld op og sige: »Der har du en krone!«

— Boesen havde jeg en del at gøre med, for han havde inspektionen på den vestre sovesal. Lunddahl havde den østre og var en rar gammel lærer, men var meget døv. Han tog sin afsked det år, jeg gik ud.

— Er der nogen af dine samtidige, du har stået særlig nær senere hen i livet?

— Christian Dahl fra Brdr. Dahls Venskabet stammede helt fra tiden før jeg kom til at bo på Akademiet. Han havde et dejligt værelse hos en onkel i Sorø, hvor jeg nød megen gæstfrihed. — Så var der også fire brødre Smidt, hvis far var præst i nærheden af mit hjem, hvilket bevirkede, at vi også uden for skoletiden kom en hel del sammen. Den ene, C. M. Smidt, blev arkitekt ved Nationalmuseet.

— Nu i år er det altså 75 år siden, du gik ud fra Sorø — og du har tilmed i lige så mange år været medlem af Soransk Samfund — noget helt enestående. Der har vel næppe været andre.

— Jo, jo... jeg har da oplevet en, nemlig højesteretsprokurator Mundt, far til skovrider Mundt.

— Men i år er det dig, der skal fejres ved årsfesten på Akademiet.

— Jah, men jeg vil jo helst have, det

går så stille af som muligt ... det har jeg sagt til formanden.

— Ja, vi ved, du er en beskeden mand, men det er nu alligevel en stor ting at have gået på Sorø for 75 år siden og stadig være rask og frisk og glad for tilværelsen...

— Ja, det er jeg!

C. C. Hoffgaard.

Årbog for Historisk Samfund for Sorø Amt 1965

Aarbogens indhold er som sædvanlig righoldigt, afvekslende og interessant. Bogens omslag, Johan Rohdes »Torvet i Sorø en vinterdag« illustrerer den første artikel, hvor H. P. Rohde gennemgår de topografiske og kunstneriske problemer, der knytter sig til dette herlige maleri.

Valdemar Møller afslutter sin gennemgang. »Den gamle tingbog for Holsteinborg birk fortæller« med kulturhistoriske bidrag til tiden 1752—1789, og Aage Lambert-Jensen bringer andet afsnit om Holsteinborg sparekasse. Særdeles interessant er den for ikke så længe siden afdøde folkemindeforsker August F. Schmidts afhandling om »Thorkild Gravlund og Vestsjælland«; han udtaler ønsket om, at Gravlunds forfatterskab må blive gjort til genstand for en sproglig analyse (Gravlund beherskede suverænt den vestsjællandske dialekt). Lauritz Hansen har studeret en 150-årig forhandlingsprotokol for Ringsted købstads bygningskommission, der giver fyldige oplysninger om den store ildebrand i Ringsted den 21. juni 1806 og om den derpå følgende genopbygning af byen, hvor ca. en femtedel af dens gårde blev lagt i aske. Poul Ruus bidrager med to artikler: »Den jødiske kirkegård i Slagelse« og »Om tidligere stærkt besøgte udflugtssteder i Midt- og Vestsjælland«; af særlig in-

teresse for soranere er skovløberstedet »Ægir«, hvor den navnkundige »Stine« i en lang årrække (fra 1884) rørende billigt beværtede elever fra Akademiet og andre gæster fra hele landet. 1912 flyttede hun til Vindebro, hvor et lille hus erhvervedes, ikke mindst ved tilskud fra Soransk Samfund. En række udmærkede billeder kalder mange minder frem hos læseren. Meget instruktiv er Karl Rønnes udtog af en gammel afhandling af lærer Severin Petersen om »Vårby Åbanker og deres omgivelser«; jeg kommer herved til at tænke på Ingemanns fantasifulde overfaldsskildring i »Erik Menveds Barndom«, og personligt har jeg i min soldatertid under 1. verdenskrig tilbragt mange nætter med at vogte broen over åen; det var ofte noget langtrukket, og jeg morede mig ved af og til at konstatere, om pindsvin kunne svømme! Nå, det var en digression — jeg ender omtalen af Aarbogen ved at anbefale den på det bedste.

P. Sch.

Dødsfald

Fhv. kontorchef Hans Egede Glahn

* 4. maj 1891 — † 8. september 1965

Den 9. august var jeg hos en fælles bekendt sammen med Hans Egede Glahn. Glad og fornøjelig, fin og elskelig var han som sædvanlig; den næste dag skulle han indlægges for at gennemgå en brokoperation, som han ikke regnede for noget. Lidet anede jeg, at jeg den dag så ham for sidste gang. En blodprop stødte til og endte hans liv.

Hans Egede Glahn var født i Assens som søn af driftsbestyrer ved Saksøbing sukkerfabrik, ingeniør Karl Glahn (død 1940) og hustru Johanne, f. Rønne (død 1941). Han kom på Sorø 1903 og udgik 1910 med studentereksamen. Efter juridisk embedseksamen 1916 an-

sattes han 1917 i indenrigsministeriet, hvor han 1919 blev sekretær. Herfra kom han 1926 som fuldmægtig til socialministeriet, hvor han 1931 blev ekspeditionssekretær. Fra 1938 til 1961 var han kontorchef i landsnævnet for børneforsorg. Her viste han stor tålmod og forståelse, positiv og tillige myndig som han var. Hans Egede Glahn var dertil meget kirkelig interesseret, med særlig sympati for ydre-missionsarbejdet. Stærkt optaget af den gode slægt, han tilhørte, redigerede han Glahn-Samfundets slægtsblad.

Han var et sjældent fint menneske, som det altid var en berigelse at træffe. Hans interesser deltes af hans hustru, Irmelin Glahn, en datter af komponisten P. E. Lange-Müller. På sølvbryllupsdagen udsendte han en lille stemningsfuld digtsamling »Liljekonvaller« 1948, som han tilegnede hende. Den giver et billede af en personlighed, dybt forankret i tilværelsens positive værdier; samfølelse med slægten, kærlighed til hustruen, grebthed af musikens »tryllende« magt, af naturen og de etiske krav, mennesket bør stille til sig selv. (Omtalt i Sor.-Bl. 1949, s. 22).

Hans to brødre: Løjtnant, forpagter *Svend Egede Glahn*, f. 1892, og civilingeniør *Kaj Egede Glahn*, f. 1893, er også soranere, Svend r. '1909, Kaj s. '1912, alle tre i besiddelse af stor kærlighed til den gamle skole.

P. Sch.

Fuldmægtig Olaf Olsen

* 14. april 1889 — † 24. september 1965

Olaf Olsen døde den 24. september i sit hjem efter en ondartet sygdom med hospitalsophold og påfølgende re-kreation. Olaf Olsen var født i Uper-naivik på Grønland som søn af daværende kolonibestyrer A. P. Olsen; han drog senere til Danmark og var kontorchef i Grønlands styrelse. Olaf Olsen kom på Sorø 1901 og blev student 1908.

Som »grønlænder« havde han rektor Hoff's særlige bevågenhed. Jeg mindes vore ture i det store frikvarter sammen med Carl Veistrup; hver dag spadse-rede vi ud til »Borgmesterens øjne« under hyggelig passiar. Til 1924 var Olaf Olsen ansat i Københavns Diskonto- og Pensionsbank, men overgik efter den-nes standsning i 1924 til Nationalban-ken. Han var en rar kammerat, og vi savnede ham ved vort 55 års jubilæum 1963.

Vort hold, som bestod af 18, er nu indskrænket til 10; otte kammerater har døden taget, vi mindes dem alle og de dejlige år på Sorø, især i V. og VI. klasse.

P. Sch.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i november.

2. Tømrer *Helge Sarøe* (f. 1915), på Sorø 1928—31. Har været ansat i Sorø.
3. Driftsleder *Hans Halvor Hansen Møller* (f. 1905), m. '21.
6. Dekorator *Holger Gregers Lind* (f. 1915), Enggaardsvej 10, Rødovre.
9. Landsretssagfører *Hermod Lan-nung* (f. 1895), Svinget 18, Kbh. S.
10. Vicebrandchef *Hakon Lindhard* (f. 1890), Langvaddam 11, Valby.
10. Politibetjent *Mogens Elholm Mik-kelsen* (f. 1915), m. '32.
10. Kontorchef, cand. jur. *Poul Chr. Wendelboe Pagh* (f. 1915), Hvide-gårdsparken 4, Kgs. Lyngby.
14. Amtslæge *Mogens Fog-Poulsen* (f. 1915), Kurveholmen 8, Ribe.
15. Ingeniør *Fr. Carl Harboe* (f. 1880), Køgevej 690, Brøndby Strand.
18. Løjtnant, plantagebestyrer *Ernst Frederiksen* (f. 1895), Strandvejen 729, Klampenborg.

22. *Axel Carl Fr. Bjelke Møller* (f. 1875), på Sorø 1889—90.
23. Radiotekniker *Niels Tuxen* (f. 1915), på Sorø 1929—31. Udvandret til U.S.A.
24. Trælastforvalter *Orla Walter Heinrich Rütt* (f. 1915), r. '33. Sidst kendte adresse: Virum.
25. *Erik Fobian Andersen* (f. 1900), på Sorø 1902—09.
26. *Svend Jacobsen* (f. 1915), r. '24.
29. *Otto Elias Nielsen* (f. 1890), på Sorø 1902—08.
30. Godsejer, hofjægermester *Jørgen Peter Bech* (f. 1905), Brorupgaard pr. Havrebjerg.

I augustnummeret meddelte vi, at tidligere skovdirektør *Poul Lorenzen* (s.'05) den 27. juni blev udnævnt til æresmedlem af Skovhistorisk Selskab.

Som motivering fremhævedes den indsats, skovdirektøren har ydet for at skabe forståelse for skoven og dens historie. Særlig nævntes *Poul Lorenzens* indsats på det folkloristiske område, i forbindelse med oprettelsen af Jagt- og Skovbrugsmuseet, og ved etableringen af det forsøgsareal, som Danmarks geologiske undersøgelse har fået overladt i Draved skov, hvor dr. phil. *Johs. Iversen* har fået mulighed for at udføre undersøgelser, der belyser vor tidligste skov- og landbrugshistorie.

*

Direktør, konsul *Einar Cøhr* (1917), Fredericia, leder af Carl M. Cøhr, Sølvvarefabrikker A/S, kunne den 1. september fejre 40 års jubilæum, idet han 1925 blev ansat som prokurist i selskabet efter en omfattende uddannelse hjemme og i udlandet. 1931 blev han selskabets merkantile direktør og fra 1959 administrerende direktør. Han har tillige sæde i to af fagets mest betydningsfulde bestyrelser: Guld- og Sølvvarefabrikantforeningens og Guldsmedefagets Fællesråd. For sølvformgivningens historie har han ydet betyd-

ningsfuld indsats. Hans specielle interesse er kirkesølv.

*

Opsynsmand *Chr. Rasmussen*, Sorø ny kirkegård, har fået fortjenstmedaljen i sølv. I april havde *Chr. Rasmussen* været ansat ved Sorø Akademi i 40 år. Tillige har han haft mange offentlige tillidshverv, bl.a. var han i tre perioder medlem af Sorø byråd.

*

Aalborgs kommunaldirektør, cand. polit. & jur. *Hans Nielsen* (s.'22), har fået anmodning om at overtage hvervet som præsident for den internationale Europavejs sammenslutning E3. Formålet er ønsket om at dreje turisterne denne vej, idet man mener, at den naturlige forbindelse mellem Skandinavien og Kontinentet går gennem Jylland. Trafikken på E3 er i vækst, så meget er allerede nået. Med i samarbejdet er en række købstæder i Jylland og i udlandet.

*

Gymnasieforeningen »Baldur«

er nu gået ind i sin 99. sæson. På generalforsamlingen den 26. august var tre kandidater opstillet til præsidentposten, valgt blev *Poul Hoiness* med 41 stemmer, mens de to modkandidater fik henholdsvis 38 og 25. På mødet den 10. september læste forfatteren *Finn Gerdes* op af egne værker, bl.a. en kronik om sit forhold til Freud i ungdomstiden.

*

Sport:

Ved gymnasieskolernes landsatletikstævne i Køge den 16. september sejrede *Haslev*, mens *Sorø* erhvervede en tredjeplads. I højdespring sikrede *Lasse Jacobsen* skolen en førsteplads (1,65 m), i 3. gruppe blev *Akademiets* hold nr. 2, og *Akademiets* ældste pigehold blev nr. 3. *Akademiets* A og B-hold havde den 23. september to træningskampe i Sorø mod *Roskilde*. I A-kampen vandt *Roskilde* 3—1, B-kampen endte 4—2 til *Roskilde*.

Pr. 15. juni 1965 er *Hans Birger Mitens* (s. '41) blevet udnævnt til regnskabschef i Danmarks Internationale Studenterkomité, hvor han har virket som afdelingsleder siden 1959.

*

Assisterende overlæge ved Sct. Hans Hospital i Roskilde *Michael Erik Palle Kristjansen* (s. '38) er den 16. september blevet udnævnt til overlæge ved den psykiatriske afdeling ved Slagelse Centralsygehus.

*

I slutningen af august indviedes Danmarks første friluftsauditorium ved den botaniske have på Sorø Akademi skole. Det amfiteatralisk anlagte auditorium har plads til 25 elever, og undervisningen i botanik (lektor H. G. Beck) skal foregå i det fri, når vejret tillader det. Ved såning og selvsåning repræsenterer anlægget udviklingen i et lille begrænset plantesamfund.

*

Botanikstudier i Skovridergården:

Det ny universitetslaboratorium, der er indrettet i den gamle Christiansminde Skovridergård i Sorø Sønderskov, blev officielt indviet den 4. september. Laboratoriet er oprettet på initiativ af professor Morten Lange, der sammen med et hold på 16 studerende fra Københavns Universitet er rykket ind i den gamle skovridergård for at dyrke botaniske studier.

Skovridergården er stillet til rådighed af Sorø Akademi, og der er foretaget en nødtørftig istandsættelse af bygningerne. Sorø Sønderskov er kendt for sin rigdom på svampe. I løbet af en uge har de 16 studerende fundet godt 300 forskellige slags svampe — deraf flere meget sjældne.

*

Redaktør *Ernst Mentze* (m. '14) har i sit blad, »Berl. Tid.« den 15. august interviewet den særprægede kunstner-

inde *Lis Hooge Hansen* (s. '49) i hendes hjem i Hornbæk. For øjeblikket er hun beskæftiget med at fræse, skære og udmejse i lamineret bøgtræ et 26 meter langt og 3 meter højt relief, bestemt for det ny børnehospital i Glostrup. Motivet er hentet fra Jesu ord: Lad de små børn komme til mig; børnene kommer; alene eller sammen med voksne søger de hen mod hovedfiguren. Kristusskikkelsen. Det færdige relief skal males i »glade« farver.

Lis Hooge Hansen er ingen hjemmefødning. Efter studentereksamen besøgte hun 3—4 semestre Kunstakademiets billedhuggerskole hos Johs. Bjerg; før og efter dette rejser til Spanien, hvor hun levede blandt sigøjnere og af dem lærte sange og guitar, hvad hun senere har optrådt med. Hun har siden rejst i Grækenland, Tyrkiet, Italien og Frankrig og levet fire år i Chile og Mexico med rejser til Brasilien, Argentina og Guatemala. Før rejsen til Sydamerika 1957 havde hun udstillet flere steder; blandt hendes arbejder er en fortrinlig buste af Karen Blixen; den findes på Rungsted kommuneskole. Også som grafiker har Lis Hooge Hansen ydet gode ting. Mangt og meget har hun oplevet i det fremmede, nu koncentrerer hun sig om arbejdet, og selv om hun har levet med den store natur og med kunsten, er det inderst inde mennesket, der optager hende: »Jeg vil hellere leve med mennesker, fremfor at sidde og glo på en pyramide.«

*

Fra det høje Nord:

Povl Simonsen, f. 7. februar 1922 i Sorø, søn af afd. lektor K. Simonsen, udgik 1935 fra skolen (3. ml.) og tog 1939 studentereksamen fra Ordrup gymnasium, studerede nordisk arkæologi og blev assistent ved Nationalmuseet. 1951 kom han, nærmest af nysgerrighed, til Tromsø — det kunne være morsomt i en kortere periode at arbejde under fremmede forhold — han blev og er i dag førstekonservator

ved Verdens nordligste museum, 400 km hinsides polarcirklen. Museet er landsdelsmuseum for de tre nordnorske fylker, et vældigt område, hvor Povl Simonsen og hans hjælpere verden over foretager udgravninger i marken i de tre korte sommermåneder, medens man i resten af året arbejder indendørs med katalogisering og forskning. Man har bl. a. opdaget 300 hustomter fra stenalderen på Sørøy, og Simonsen selv har ved Alda fundet et felt med 50 helleristninger, af en anden type end dem sydpå; disse gengiver et bondesamfunds liv og skikke, mens de nordlige afbilder et jægerfolks afbildninger af vildt og bytte i naturlig størrelse («Danmarksposten», maj 1965).

*

Bestyrelsen for Skandinavisk Henkel A/S har indstiftet *Henkel-Prisen* på 25.000 kr. årlig. Den tildeles en dansk skuespillerinde, og uddelingen finder sted den 22. november, Johanne Louise Heibergs fødselsdag, første gang den 22. november 1965. Når man hører dette navn, siger man uvilkårligt C. C. Hoffgaard, og det er da også ham, der foreslog at knytte prisen til hendes navn. Han fandt fuld forståelse for tanken hos sin kollega, dir. Bent Ohl, og bestyrelsen fulgte de to mænds forslag. En komité, bestående af fremtrædende teaterfolk, leder institutionen og vælger prismodtageren. Hoffgaard er komitéens sekretær.

I fjernsynet præsenterede professor *Morten Lange* den 23. september seerne for Sorøegnens rigdom på svampe, spiselige såvel som giftige, deriblandt den ret sjældne, meget giftige grønne fluesvamp; en skarnbasse delikaterede sig — uden at miste livet — med nogle gode bidder af den. Prof. Lange, hvis mål røbede fynboen, viste den interessante flora, både arterne som helhed og deres bygning, set gennem mikroskop.

Kronikstof:

I Soraner-Bladets februarnummer s. 19 bragtes omtale af en del kronikstof. Naivt skrev jeg: »Sluttes i næste nummer« — men andet stof har krævet plads, og først nu kommer der mere.

I dag, hvor vi er omgivet af mørkesyner og skræmselssyner, trænger vi til en mand som Vilh. Andersen, siger forfatteren *Bernhard Jensen* («Dagbladet», 17. august 1964). Vilh. Andersen var ingen Folkets fører, men han kan kaldes »En danskernes mærkesmand«: den mand, der bærer flaget, mærket, der viser, hvor de danske nu står. Han har overalt i vort land, for lærde som ulærde, tolket det danske, fordi han fattede *sammenhængen* i den danske ånds udvikling. Dette er hovedpunkterne i Bernhard Jensens overordentlig tiltalende og forstående artikel. — »Når der så omgående kunne mobiliseres en dansk åndelig hjemmefront (under den tyske besættelse), havde Vilh. Andersens litteraturskildring og litteraturfortolkning sin store andel heri«, mener prof. *Oluf Friis* i sin kronik »Vilhelm Andersen på 100 års dagen for dennes fødsel« («Politiken», 16. oktober 1964). Prof. Friis fremhæver som særlig værdifuld tredje del af Vilh. Andersens store monografi om Oehlenschläger med demonstrationen af »den store stil« i digterens etik; tillige Vilh. Andersens »Litteraturbilleder«, en form, der passede »til hans tankers frie, bugtede associationsforløb«; videre V.A.'s mesterlige Holbergstudier og hans (også ovenfor omtalte) sans for sammenhængen, denne sans, som V.A. fører tilbage som en arv fra faderen, den myndige prælat, der forenede kristendom og humanisme, og som med lige glæde læste Holberg og Oehlenschläger.

Prof., dr. jur. *Ernst Andersen* (s. '25) drøfter de mange, latterlig små legater. »7 kr. 13 øre til evig tid. De administrative besværligheder med Danmarks 10.00—15.000 små legater« («Politiken»,

Ex Libris

Einar Nielsen

Soranske Ex Libris

Vi har tidligere her i bladet (årgangene 1949, s. 52; 1950, s. 31 og 51; 1954, s. 31 og 52) bragt nogle soranske Ex Libris. Fra lærer *Einar Nielsen* (s. '53), Byskolen, Ulfborg, har red. modtaget vedstående, som han har arvet efter sin i januar måned afdøde fader, sognepræst Einar Nielsen, Hals. Det er tegnet af maleren J. P. Bie; lampen er en grønlandsk tranlampe, der stammer fra faderens tid i Egedesminde. Måske kunne dette have til følge, at andre soranere kunne få lyst til at få deres Ex Libris i bladet. Helst skulle motivet være soransk.

14. september 1964), han henstiller, at man efter engelsk forbillede slår dem sammen, gruppevis, så de bliver lettere at have med at gøre.

Pastor *Paul Nedergaard* skriver om »Erik Pontoppidan. Et 200 års minde« (»Kr. Dagblad«, 19. december 1964). E. P. (1698—1764) har haft stor betydning som *kirkemand* ved sin katekismusforklaring, ved sin salmebog og ved sin kirkehistorie (pietistisk præget, svag i det kildekritiske). Hans *roman* »Menoza« handler om en prins, der drog verden rundt for at finde kristne. Som *sprogmand* intresserede han sig for det danske sprogs skæbne i Sønderjylland; varig berømmelse har han indlagt sig ved sit »Danske Atlas«, svarende til nutidens Trap, en uvurderlig kilde til det 18. årh.s Danmark.

Om »Skolemanden Christopher Lysholm« fortæller Ingvard Olsen (»Dagbladet«, 6. januar 1965). Han blev på Holbergs anbefaling professor ved Sorø Akademi, 1747 i latinsk veltalenhed og desuden 1751—61 i historie og geografi.

En samtidig vidner, at han var due- lig, men hadede svenskerne og en gang udbød, at han hellere ville være et svin end en svensker. Han har forfattet taler og akademiprogrammer, bl. a. en mindetale over Holberg på latin. 1761 blev han rektor i Roskilde; han var en human skolemand og meget afholdt, lidt af en fremskridtspædagog, der var inde på en deling af skolernes højere klasser i en gammelsproglig og en nysproglig linie. (Forhåbentlig har han taget sig en Lysholmer, når han blev træt af arbejdet!!).

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff. Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Helgolandsgade 13, København V. Direktør N. E. Lægstrup, Hilda 337.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

— anset og velset

Se det hos de førende tapet- og farvehandlere
landet over

TH. C. JENSEN
1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14
Telefon 358
Sorø

Advokat
HARALD QVIST
Landsretssagfører
Mødeberettiget for Højesteret
Frederiksberggade 25
C. 3264 – Ml. 3364
Lrs. G. Tage Niensens efff.

Tlf. 4 - 134
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

BANKEN
for **SORØ**
OG OMEGN
Aktieselskab

MERKUR A/S

HERMODSGADE 14
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

Hovedkontor:

VESTERBROGADE 8 - VESTERPORT
KØBENHAVN V.

Telefon (01) 11 66 66

STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Jægersborgvej 64
Kgs. Lyngby
Telt. (01) 88 26 22

**De Danske
Østersøfærgers
restaurationer**

Rodby Færg

Rodby Havn

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.

Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Brædstrup 414

Niels-Erik Hansen

statsautoriseret revisor

Kontor:

Frederiksholms Kanal 2, K.
Minerva 4482

**NORDISK
KONSULTATION A/S**

Helgølandsgade 13
København V
Telf. HI (0144) 337

Mogens Krog-Meyer

Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K
Minerva 5800

